63ste Jaargang No. 5129

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Zaterdag 7 Juni 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad tel. 38

Braden:

„Pas op voor Communisme in Amerika"

Gromyko:

„Pas op voor militairisme in Amerika"

Burgermeester van Batavia:

„Pas op voor de Pasoedan"

Kamer van Frankrijk:

„Pas op voor revolutionaire kamerleden"

WAT BRADEN DENKT VAN ZUID-AMERIKA.

Braden gaf een uiteenzetting van zijn ideeën over Zuid-Amerika en de oud-assistent-secretaris van Staat verklaarde het communisme in Latijns-Amerika als zeer gevaarlijk. Hij noemt het zelfs gevaarlijker dan de vijfde colonne van de nazies.

De inrichtingen, die Amerika kent, zoals de stichting voor inter-amerikaanse opvoeding, noemde Braden zeer effectieve tegenacties tegen het communisme. De communisten verspreiden zich onder de massa, terwijl de Duitsers nooit in het nationale leven van Zuid-Amerika zijn opgenomen. Hun heel optreden is er op uit om verwarring te stichten. Natuurlijk maken zij onze opvatting van democratie belachelijk. De enige manier om het communisme te overwinnen is verheffing van de levensstandaard. De communisten weten werkelijk op emotionele wijze een beroep te doen op de volken van Latijns-Amerika. Zij hebben daar ook mensen in hoge posities (Washington, (AP) 6.6).

GROMYKO.

De Sovjet vertegenwoordiger Andrei Gromyko verklaarde in Lake Success dat de huidige wereldsituatie toch geen machtiging mag zijn om de kracht van het leger op te voeren, hij stond er op dat, de voorgestelde politiemacht voor geheel de wereld een groep zal zijn die maar klein is. Hij waarschuwde de grote naties er voor om toch niet grote troepenmachten onder de wapenen te houden onder voorwendsel dat zij nodig zijn voor de macht van de verenigde landen. (Lake Success, (AP) 6.6).

RAMADIER.

Premier Ramadier liet aan de leiders van de vakbonden van het spoorwegpersoneel weten, dat hij niet van plan is met hen in relatie te treden, als zij niet eerst ophouden met de stakingen, die het verkeer rondom Parijs lam leggen.

Officieel deelt men mede, dat de vakbondleiders een bezoek gingen brengen aan Ramadier. De regering schijnt van plan, aldus deelde men mede ten kantore van Ramadier, om het leger te mobiliseren en met legervrachtwagens het verkeer te onderhouden en de voorsteden van het noodzakelijke voedsel te voorzien.

Men beschouwt dit als de moeilijkste situatie voor de regering sinds de bevrijding en men ziet er meer ernstige bedreigingen voor een algemene staking, zoals die plaats vond in 1936. Ramadier zal nogmaals voor de radio komen om de arbeiders aan te sporen het werk te hervatten (Parijs, (AP) 6.6).

NOG MEER STAKINGEN IN PARIJS.

De middagploeg van de ondergrondse in Parijs, die loopt van het station Sint Lazare naar het station van Mont Parnasse, twee van de meest voorname lijnen van de ondergrondse, ging staken, zodat de verbinding van het Westen met het Zuiden van de stad lam is geslagen (Parijs, (AP) 6.6).

RAMADIER

Heeft te kampen met stakingen.

OLIENIEUWS.

De prijzen voor olieproducten zijn in Amerika een beetje opgelopen.

Deze stijging zetten in sinds begin Juni, daar de O.P.A. is opgeheven.

„O.P.A."

De „O.P.A." is een bureau voor de prijscontrole op de olie. Wie zullen er niet blij zijn, nu de OPA gestorven is? — Red.

NEDERLAAG VAN DE COMMUNISTEN.

Gisteravond leden de communisten een nederlaag in de Franse Kamer, toen men met 324 stemmen tegen 195 stemmen besloot het lid van het eiland Madagascar ontslagen te verklaren van zijn onschendbaarheid als lid van de Kamer. Het lid Raseta wordt er van beschuldigd deel te hebben aan de opstand op dat eiland. Deze stemming was een grote nederlaag voor de Communisten, die bij motie de beslissing hadden willen uitstellen.

Raseta was in de Kamer aanwezig, terwijl buiten de speciale politie klaar stond om hem bij het verlaten van het Paleis Bourbon gevangen te nemen. De motie werd verworpen, waarna ook het lid van zijn onschendbaarheid vervallen werd verklaard (Parijs, (AP) 6.6).

het nieuws van vandaag

De telegrammen geven meestal feiten weer, doch zo nu en dan zien we ook, zij het dan zeer kort, beschouwingen en ideeën.

Vandaag zien we iemand als de oud-gezant van Noord-Amerika in Argentinië, de heer Braden, pas ontslagen als toegevoegd assistent aan den secretaris van Staat, denkt van Zuid-Amerika. Hij is bang dat Zuid-Amerika gevaar loopt onder communistische invloed te geraken. Het is duidelijk dat zulk een persoon over gegevens beschikt, wil hij tot zulk een conclusie komen, die voor ons liggend tussen het Noorden en het Zuiden eilanden met duizenden industrie-arbeiders van belang is. „Caveant consules".

Een ander geluid, dat ook goed beluisterd moet worden, is de rede van den Minister van de Marine, die hij hield bij een plechtigheid, waarbij aan cadetten hun diploma werd uitgereikt, en waarin hij laat blijken niets voor oorlog te gevoelen.

Is men daar bang voor? Het blijkt wel. Iemand van die correspondenten — u hebt het zelf kunnen lezen in de krant van gisteren — terugkomend uit Moskou, zegt: „Is dat nu het volk waar we zo bang voor zijn? Wij zijn dus bang voor de Russen, doch de Russen, zijn ze ook bang voor ons?"

Gromyko vertelde gisteren, dat de volken niet door moeten gaan met grote bewapening onder het voorwendsel, dat ze mede moeten helpen aan de opbouw van een legermacht voor de Verenigde Naties. Is hij bang voor de bewapeningswedloop?

Zijn we aan de winnende hand? Als dat waar was, dan zou Rusland niet meer durven en het durfde wel in Hongarije, en wel in Bulgarije, zoals vandaag blijkt en het zou ook geen vrede willen met Oostenrijk. Er is veel sensatienieuws, dat eigenlijk eerst nog maar eens goed nagekeken moest worden, voordat men het de wereld over gooit.

De communisten — en dat is zeker waar — leden een gevoelige nederlaag in de Kamer van Frankrijk gisteravond. Iemand werd daar van zijn onschendbaarheid als Kamerlid vervallen verklaard en de politie stond buiten de deur om hem op te wachten. Dat is nog een interessantere zitting dan hier de Statenzitting van achttien en een half uur.

De oud-premier Colijn is in Den Haag begraven. De Minister-President Beel was er aanwezig.

In Indië schijnt men de nota toch aan te nemen, doch Sjahrir verklapte gisteravond reeds dat men met een tegennota zal komen, die meer omschreven en concreet is, zoals hij dat noemde.

Ook wil men ingaan op de vorming van een federatief hoofdbestuur voor de Verenigde Staten van Indonesië, maar dan moet Djokja er ook goed in vertegenwoordigd zijn. Natuurlijk!

Nieuws uit Nederlands Indie

INDISCH NIEUWS.

Met medeweten van den republikeinsen burgemeester van Batavia zijn in de stad met ingang van gisteren verschillende republikeinse gebouwen onder Nederlandse bewaking geplaatst. Bezet zijn o.a. drie stations, drie telefooncentrales, het stadhuis en de electrische centrale. Deze bewaking is ingesteld in verband met verwachte activiteit van de Pasoedan-beweging.

De Australische Premier, Chifley, heeft onderhandeld met de vakbondleiders over de mogelijkheid een einde te maken aan het boycotten van Nederlandse schepen. Volgens de „Sidney Harald" kan tegen het einde van de week een beslissing worden verwacht.

CHIFLEY

Tracht boycot Nederlandse schepen op te heffen.

DE AUSTRALISCHE BOYCOT.

„De Nederlands-Indische regering en de regering van de republiek hebben een gemeenschappelijk verzoek aan de Australische regering gericht om haar invloed aan te wenden ten einde de boycot op Nederlands schepen op te heffen.

Het departement van Economische Zaken tekent aan, dat er nog steeds grote hoeveelheden goederen, waarvan reeds sedert November 1945 millioenen reikhalzend hebben uitgezien „bevroren" liggen in Australische havens. Voor een totale waarde van ruim 40 millioen gulden liggen in Sydney, Melbourne, Brisbane en Adelaide circa 40.000 ton goederen opgeslagen.

Het gaat hier voornamelijk om manufacturen, maar bovendien liggen hier al sinds jaar en dag nutteloos opgeslagen medicamenten, grote en keline lichters, motorbootjes, auto's, landbouwwerktuigen — zoals patjols en ploegen — en talloze andere nuttige voorwerpen.

Thans is, zo gaat het departement van Economische Zaken verder, na lang over en weer gepraat, door de Nederlands-Indische regering tezamen met de regering het verzoek gericht om haar intermediair te verienen ten einde een onmiddellijke opheffing der „shippingban" te bewerkstelligen. In dit verzoek om bemiddeling is tevens de aandacht gevestigd op het feit, dat een onverwijlde opheffing der ban in het belang zou zijn voor de bevolking van geheel Indonesië, aangezien de in Australië opgeslagen goederen mede zullen strekken ter bevrediging der behoeften van de republiek.

Over het part, dat de republiek van deze goederen zal ontvangen, zal nog een overeenkomst worden getroffen. Men heeft goede hoop, dat dit verzoek, dat door beide regeringen werd ondertekend, bij e Australische regering een gewillig oor zal vinden — aldus deze mededeling."

R.V.D.

Het Indonesisch cabinet heeft heden het rapport behandeld van een commissie, speciaal in gesteld ter bestudering van het Nederlandse voorstel om te geraken tot de vorming van een voorlopige federatieve regering voor geheel Indonesië. Uit betrouwbare bronnen van Djokjakarta verneemt men, dat men in beginsel het plan zal aanvaarden, mits de republikeinen daarin voldoende vertegenwoordiging vinden.

Gisteravond zeide Sjahrir tot de pers, dat de nota er onbepaald is en dat er tegenvoorstellen van de kant van de republiek meer gedetailleerd zullen zijn. „Wij hebben een soort van nationale regering nodig voor geheel Indonesië, waardoor wij het tijdperk, dat er ligt tussen de dag van vandaag en 1949 gemakkelijker zullen overbruggen. Voorname quaesties zijn, wat de positie zal zijn van den Gouverneur-Generaal, vooral wat betreft zijn uitvoerende macht.

Wij hebben een regering nodig waarbij het Gouvernement de uitvoerende macht heeft en het is duidelijk, dat de macht van den Gouverneur-Generaal nader omschreven moet worden. Wij denken niet, dat hij zal behoren bij de gewone uitvoerende macht, maar er kunnen zich zekere omstandigheden voordoen, waarbij hij handelend moet optreden.

In de voorgestelde bestuursvorm zal de regering veel overnemen, waaronder ook de uitvoerende macht."

Hij maakte nog bekend, dat de tegenpunten op de nota van de Commissie-Generaal voorname punten zullen inhouden betreffende de politieke, economische en de militaire situatie. De tegennota zal op Vrijdag klaar zijn. Men heeft het werkcomité van de K.N.I.P. geconsulteerd bij het opstellen van die tegennota. De tegenvoorstellen zijn gebaseerd op de text van Linggadjati. Inderdaad zullen de economische, sociale en militaire moeilijkheden gemakkelijker worden opgelost als eenmaal de federatieve regering is ingesteld.

In verband met wat er gepubliceerd is over de nota van de Commissie-Generaal door vertegenwoordigers van de verschillende partijen, ontkende hij nog de geruchten als zou de republiek internationale arbitrage voorstellen. „Wij staan een oplossing door de twee partijen voor" (Aneta, 7.6).

RONDOM PANAMA.

De Gouverneur van het Panamakanaalzone Joseph Meshaffey verklaarde, dat hij hoopt de Panamakanaalspoorweg Aconn spoedig weer in dienst te zien. Hij legde deze verklaring af in Washington voor het Comité, dat belast is met het toezicht op de eigendommen in deze gebieden (Washington, (AP) 6.6).

VRAAG HET HEM ZELF.

De Gezant in Argentinië, Messersmith, was niet genegen een verklaring af te leggen naar aanleiding van de berichten uit Washington, als zou hij ontslag hebben aangevraagd, ofschoon toch reeds gisteren uit Washington werd vermeld, dat zijn ontslag-aanvrage is aangenomen (Buenos Aires, (AP) 6.6).

UIT RIO DE JANEIRO.

Een persstem uit Rio de Janeiro verklaarde, dat de betrekkingen in de Westelijke hemispheer in een nieuwe phase zijn ingetreden in verband met het ontslag van Braden en dat nu de weg open staat voor de conferentie van Rio de Janeiro. Nu zal niet meer herhaald worden wat in de ongelukkige dagen van 1942 mogelijk was, dat men iedere mogelijkheid tot Pan-Amerikaanse solidariteit torpedeerde (Rio de Janeiro, (AP) 6.6).

Curacao in de Nederlandse Pers

Wanneer U gelijk wij geabonneerd zou zijn op krantenknipsels, die betrekking hebben op Curaçao en die voor U worden uitgeknipt uit wat voor krantje ook, dan zoudt U zien dat er nog vrij veel belangstelling is voor Curaçao.

De eerste bron van nieuwe belangstelling was de parlementaire commissie, de heren helpen stevig mee. Kropman heeft in „De Linie" een soort rapport voor zich zelf opgemaakt. Prof. de Zwaan trekt speechend rond en de verslagen worden ons toegezonden. Er is belangstelling voor de gezant in Den Haag. Er waren veel interviews, doch er waren ook veel malle vragen. Elsevier spotte een beetje met onze gezant, was dat El?

Men vraagt zo voorzichtig, zo nederig, zo net of Nederland nu toch ook nooit iets heeft uitgevoerd op Curaçao. Er is een timiede houding en er is influencering.

De deviezen quaestie wordt weinig besproken we zullen er een artikel toch over publiceren. Lichtveld zegt ook nog wel eens iets over „stiefkinderen", doch dichters zijn ons te gevoelig, zij verliezen de maat te spoedig.

Er was bespreking van het nieuw ontwerp, zoals U dat deze week kon zien in onze overdruk van „Groot Arnhem". De communisten hadden iets over de winst van de K.N.S.M. en nationalisatie. Het stuk verraadt weinig inzicht in de quaestie, men heeft geen inlichtingen gewonnen.

Wessanen en de rijst voor Curaçao wordt nog besproken en verder is er wel iedere maand een juf die een stuk een mooi stuk schrijft in een of andere krant, doch die stukken geven nooit veel nieuws. De verrichtingen van de „Johan Maurits" werden interessant beschreven doch we zagen de schrijver zijn stukken niet vervolgen. Er kwam ook met betrekking tot Suriname een aanval binnen op het rapport Kropman, ook dat zullen we eerlijk publiceren, want ook wij hebben critiek op dat rapport. Zulk een rapport is een onmogelijkheid, de heren hebben verschillende dingen gezien en gehoord basta, doch ze kunnen niet ineens een fundamenteel verwerkt inzicht hebben in alle onze kleine problemen. Elias gaat door Curaçao te schilderen, hij verkoopt grapjes, en maakt aardige opmerkingen, wie Curaçao kent geniet wel van zijn stukken.

Winters schijnt uitgepraat te zijn, de zware kogels zijn verschoten en het kruit is op. Curaçao schijnt toch heus waar moeilijk te begrijpen.

In het blad van de regering „Commentaar" heeft Curaçao per week geen 5 regels.

WINTERS

Heeft hij zijn kruit nu al verschoten?

BOEDAPEST.

Matys Rakosi, communist No. 1 van Hongarije en toekomstige dictator van dit land, verklaarde aan de fabrieksarbeiders, dat de leiding van zijn partij maar besloten had om de macht in handen te nemen, voordat de Noordamerikanen in staat zouden zijn het onmogelijk te maken.

Wij zijn in staat de crisis op te lossen, verklaarde Rakosi voor de pers. De democratie wordt geleid door de ijzeren discipline van de communistische partij. Onze daden worden bejubeld door allen op de wereld, die van de democratie houden.

Rakosi gaf ook nog een beschrijving van de gebeurtenissen rondom het ontslag van Premier Nagy in de afgelopen week. Het werd niet in de pers gepubliceerd, maar men kon de text vandaag in de officiële nieuwspapieren van het gouvernementsnieuwsagentschap zien (Boedapest, (AP) 6.6).

GUERRILLAS IN GRIEKENLAND.

37 Leden van de guerrilla-benden zijn volgens de Minister van Publieke Orde bij de gevechten om het leven gekomen. Er was een aanval op een motorconvooi tussen de steden Troilus en Sparta. Acht soldaten verloren hierbij het leven (Athene, (AP) 6.6).

DR. COLIJN.

Gisteren werd het stoffelijk overschot van wijlen Dr. Colijn, voorgeren premier van de Nederlandse regering, in Den Haag ter aarde besteld. Onder de vele vooraanstaande autoriteiten bevond zich de huidige Minister-President Dr. Louis Beel. Dr. Colijn vond de dood in het Duitse interneringskamp „Ilmenau" in de maand September van het jaar 1944.

WAS IK MAAR EEN PAARD.

In Londen heerst een influenza epidemie onder de paarden. De dieren staan te klappertanden en te rillen van de kou. Ze worden echter goed verzorgd, want ze krijgen een middel tegen koorts, gestoomd hooi, extra dekens en brandewijn.

(Het Vrije Volk).

Als men zoiets in Nederland schrijft, hoe moet het dan niet zijn?

RAPPORT WEST-INDIE.

Wat er nodig is.

Delftsche Courant, 19-4-'47.

Het uitbrengen van het rapport der parlements-commissie over West-Indië geeft ons gelegenheid nog eenmaal op de actualiteit der Surinaamse quaestie terug te komen. Mr. Kropman is als voorzitter dezer commissie zeker op de voornaamste punten zelf rapporteur geweest, hij was er als aangewezen man voor. Maar dat doet, ook nu het rapport verschenen is, heel weinig af van wat wij in een onzer vorige artikelen opmerken: nl. dat het rapport zoals het tot dusver geciteerd werd, in zeer geringe mate afwijkt, van hetgeen door Mr. Dr. Buiskool werd gepubliceerd in zijn boek „Suriname nu en straks." Vrijwel alle punten daarin aangegeven als eerste objecten voor herzieningen, verbetering of uitbreiding, vindt men terug in het rapport. Een klemmender bevestiging van zijn mededelingen had waarin Gouverneur Buiskool werkelijk niet kunnen verwachten. Wat betrekkelijk nieuw is in het rapport, zijn de mededelingen aan de Antillen gewijd, aangezien deze vielen buiten het bestek van Mr. Buiskool. Onderwijs, sociale voorzieningen, [illegible] met de Nederlandse cultuur, publiciteit en publieke voorlichting, riolering, waterleiding en verkichting, [illegible] inspectie zijn op maatschappelijk gebied even zovele vraagstukken, die om afdoende oplossing vragen. Op economisch terrein is het verlanglijstje niet minder omvangrijk: onderzoekingen op vrijwel alle gebied van industrie of bodemproductie, landbouwvoorlichting, verbetering van het verkeer, de scheepvaartverbindingen en wat al niet meer! Uiteraard zal bij de verspreiding van het rapport in bredere kring aandacht aan de details geschonken kunnen worden, die het ten aanzien van de boven omschreven quaesties bevat.

Nu reeds kan men zich een vrij compleet beeld daarvan vormen, door de bestudering van Buiskools' wekroep én het in vele opzichten daaraan verbonden advies. Want dat is de grote verdienste van het boek, dat het verre uitgaat boven het rapport in zijn voorlopige karakteristiek. Buiskool gaat na zijn beschouwingen over de toestand in Suriname, nader in op de financiële achtergronden van het nodige herstel van deze gebieden. Het is dit wat zijn boek zo uitermate belangrijk maakt, niet alleen voor onze staatshuishoudingen, maar ook voor ons bankwezen, onze handel en nijverheid. Want geen enkele verbetering zal kunnen worden uitgevoerd of zij zal schatten geld kosten — maar anderzijds ook schatten geld weer kunnen opbrengen voor ons schamel nationaal budget. Daarom citeren wij het volgende als voorlopige aanvulling van hetgeen het rapport der parlementaire commissie bevatte. Mr. Buiskool gaat uit van de regeringsverklaring waarin ten vorige jare aan Suriname een bedrag van 30 millioen Surinaamse guldens (ongeveer 43 millioen Nederlandse guldens) ter beschikking zouden worden gesteld voor de uitvoering van een vijfjarig welvaartsplan. Maar voor een blijvende vergroting van Suriname's welvaart acht de schrijver ten minste 500 millioen gulden nodig! Dit schrikt begrijpelijkerwijze velen in den lande af. Maar wil men iets wezenlijks bereiken en niet nogmaals met lapwerk volstaan, dan zal men er niet voor terug moeten deinzen, dit bedrag te besteden. Nu is het Mr. Buiskool er niet om te doen, dit bedrag uit de reeds zo berooide Nederlandse staatskas te kloppen zonder daartegenover ook een bijdrage van Suriname zelf te stellen. Afgezien van de vrijkomende bodemrijkdommen en de opbrengst der cultures, is er een mogelijkheid om in Suriname een zekere sanering toe te passen, waardoor de te investeren kapitalen een steviger beleggingsbodem vinden, kunnen. „Als de overheid, aldus Mr. Buiskool, in Suriname eens een geldsanering zou toepassen zoals Nederland in September '45 heeft meegemaakt, waardoor alle gelden die in het land zijn, voor de draad moeten komen, dan zou men stomverbaasd zijn over de hoeveelheid niet-belegde gelden en de plaatsvindende belasting-ontduiking. Dit moge bepaalde personen of kringen onaangenaam in de oren klinken, maar zij mogen bedenken, dat het nu meer dan ooit gaat om de toekomst van land en volk als geheel en dat ieder verplicht is het zijne bij te dragen daartoe, dus zeker in de eerste plaats zij, die over kapitaal beschikken. Uit deze woorden, die gevolgd worden door een reeks practische aanwijzingen voor de goede besteding der verworven kapitalen, blijkt dat het Surinaamse vraagstuk, mits het snel en breed wordt aangepakt, niet hopeloos is.

Tot onze groote droefenis ontvingen wij telegraphisch bericht van het overlijden te Nijmegen van onze geliefde Moeder, Behuwdmoeder en Grootmoeder

Mevr. Elisabeth Dussel - geboren Ferré - Jacobs

Familie Ferré - Dussel

Curaçao, 6 Juni 1947.

Met groote droefheid ontvingen wij het treurig bericht, dat onze zeer geliefde en onvergetelijke broer;

Eugène Rafiek ABDULL

na een kortstondige ziekte te Georgetown (British Guiana) is overleden.

Aziz. George ABDULL-Curacao
Hafiz. Albert ABDULL-Aruba.

Radio Nederland

Wereld omroep P.C.J.

Program

14 uur PCJ 16 — 19 — 49 Meterband.
20 uur PCJ 25 — 31 — 49 Meterband.

Zondag, 8 Juni.

5 uur: Engelse Berichten.
13.30 uur: Programma voor de Nederlandse Strijdkrachten in Indië.
14 uur: Oosterse Uitzending:
1. Het voornaamste Nieuws.
2. Moderne Indonesische Muziek.
Zang van Sam Pasariboe, aan de piano Cor van Zantwijk (E.O.).
14.30 uur: Opening en Programma-overzicht.
Nederlands Nieuws.
14.40 uur: „Het Concertgebouworkest" o.l.v. Henri Tomasi. Uitzending uit het Concertgebouw te Amsterdam (c.o)
1. Prelude a l'apres midi d'un faune — Cl. Debussy.
2. Daphsa et Cloë —Ravel.
3. El Amor Brujo — De Falla.
4. Sombrero de tres Picos — De Falla.
15.30 uur: Indische Nieuws.
15.40 uur: „Het Utrechts Studenten Koor" o.l.v. Hans Brandts Buys. Uitzending uit de Concertzaal van Hotel „Pays Bas" te Utrecht.
1. Fors sculement — Jac. Obrecht.
2. Jan — J. P. Sweelinck.
3. Musicions — Joh. Wagenaar
4. Vier Nederlandse Volksliederen — bew. F. de Nobel.
a) Schotse Vier.
b) Schotse Trije.
c) Het Kwezelken.
d) De Wagen.
16.09 uur: Programma van morgen.
16.10 uur: Kloosterleven en Priesterleven — Een dag op een Klooster met een slotwoord van Pater W. la Haye. Kruisheer te Amersfoort (c.o.).
16.28 uur: Nederlands Nieuws in het kort.
16.30 uur: Internationaal „Happy Station". Programma door Eward Startz. Sluiting en Wilhelmus.
1o uur: Einde Uitzending.

Maandagmorgen: VOOR DE WEST.

02.45 — 03.15 uur: Aalmoezenier Goossens — Wat doet Katholiek Thuisfront (c.o.). Groeten uit Wittem (c.o). Zang van het koor der Paters Redemptoristen te Wittem (c.o.).
03.15 — 03.28 uur: Vioolrecital door Harry Wiggelaar (c.o.). Piano: Cor van Boven.
1. Air — Johan, Mattheson, Burmester.
2. Gavotte — Fr. Jos. Gossec, Burmester.
3. Tambourin — Fr. Jos. Gossec, Burmester.
4. Granadina — Nin. Kochanski.
5. Danse Espagnole — E. Granados, Kreisler.
6. Chant Hindou uit de Opera „Sadko" — Rimsky, Korsakow, Kreisler.

Maandag 9 Juni.

10.30 uur: Engelse Berichten.
13.30 uur: Programma voor de Nederlandse Strijdkrachten in Indië.
14 uur: Oosterse Uitzending:
1. Nieuws.
2. De Stem van de Jeugd.
3. Actuele Causerie.
14.30 uur: Opening en Programma-overzicht.
Nederlands-, Indisch- en Sportnieuws.
15 uur: „Uit PCJ's Grabbelton" komen vandaag allerlei zonderlinge zaken te voorschijn. Wij houden ons zelf de spiegel voor, maar het is een lachspiegel. Een Programma van onzin, in- en uitvallen, ontsproten aan het brein van een aantal kelder-experts; uit te voeren door Tine Schouten, Eva Jansen, Kees Brusse, Max van Praag, Joop Reinboud, Guus Thole, Benny Vreden en de „Surprisers".
15.30 uur: Internationaal Nieuws en Persoverzicht.
15.45 uur: „Het Omroeporkest" o.l.v. Marinus van 't Woud (c.o.)
Chev. Motor supports — Meyboom.

1. Ouverture „De Kalief van Bagdad" — Boieldieu.
2. Serenade — Braga.
3. Mei suite — H. Mouton.
a) Heldere ochtend.
b) De Dood van een Vlinder.
c) Droom.
d) Dans der Meikoningin.
4. Mars — Mar. van 't Woud.
16.14 uur: Programma van morgen.
16.15 uur: Voor de Missie: „Vrouwelijke Lekenhulp in de Missie".
16.26 uur: Nederlands Nieuws in het kort. Sluiting en Wilhelmus.
16.30 uur: Einde Uitzending.
19 uur: Engelse Berichten.
23.30 uur: Engelse Berichten.

HET GEVAAR VOOR POKKEN.

Geen reden voor bezorgdheid, wel voor voorzichtigheid.

Onlangs heeft Dr. G. D. Hemmes, Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid te Utrecht, een interessante lezing gehouden over het voorkomen van de pokziekte. Wij drukken zijn betoog hieronder af.

De tijd, dat iedere vrouw als een schoonheid gold, alleen omdat zij niet door de pokken was geschonden, ligt reeds ver achter ons. Toch is het nog maar honderdvijftig jaar geleden, dat de pokziekte over de gehele wereld grote verwoestingen aanrichtte. Slechts weinigen ontkwamen er aan. Niet alleen was de sterfte heel hoog (in sommige epidemieën overleden meer dan de helft van de patiënten), maar van degenen, die herstelden, verloren velen het gezichtsvermogen van één of beide ogen, terwijl verliest van levensgeluk door deafschtelijke littekens in het gelaat regel was, aldus zeide Dr. G. D. Hemmes, Geneeskundig Inspecteur van de Volksgezondheid te Utrecht, in een toespraak voor de radio, welke wij hieronder laten volgen.

Pest, cholera en pokken, die vroeger ons werelddeel van tijd tot tijd teisterden, zijn langzamerhand woorden geworden, die geen gevoel van angst meer opwekken. Wij zijn zo geneigd, aan te nemen, dat een verspreiding van dergelijke ziekten in onze huidige samenleving tot de onmogelijkheden behoort. In de laatste tien jaar voor de oorlog zag het er naar uit, of ook de hier inheemse ziekten typhus en diphtherie op de aftocht waren, doch de afgelopen zeven jaar hebben wel aangetoond, hoe onzeker onze welstand op dit gebied is.

Rechtstreeks als gevolg van de oorlog is het aantal typhusgevallen hier te landen enorm toegenomen: in 1940 werden 108 en in 1945 4850 gevallen geregistreerd. Gelukkig is het aantal nadien weer sterk gedaald, zodat we nu het peil van 1930 al weer bereikt hebben. Dat de diphtherie veel slachtoffers heeft gemaakt, weet ieder uit eigen omgeving.

Berekend is, dat de pokziekte reeds 1000 jaar vóór Christus' inheems was in China en dat men daar reeds had opgemerkt, dat het doorstaan van de pokken tegen de ziekte beschermde bij een volgende epidemie. Er was daar reeds een voorbehoedende behandeling in gebruik en wel het uitwrijven op de huid van hen, die de ziekte nog nooit hadden doorgemaakt, van de inhoud van een pokpuist van een lijder, bij wien de ziekte een licht verloop had. Ook werd een methode toegepast, waarbij vóór het gebruik het ziekmakend vermogen van de smetstof werd verzwakt door korsten van pokpuisten eerst enige jaren te bewaren en ze bloot te stellen aan rook van kruiden.

Voor Europa maakt de geschiedenis het eerst melding van pokken in de zesde eeuw, toen Frankrijk door een epidemie getroffen werd. In de 17e en 18e eeuw werden de pokken een steeds ernstiger gesel. Per jaar stierven gemiddeld 3 van de 1000 mens ensan pokken. Van iedere 100 kinderen overleden er vóór het bereiken van het 10e levensjaar ruim 11 aan de ziekte. In die tijd was in ons werelddeel een vreemde voorbehoedende maatregel in zwang, het zg. pokken kopen. Een lijder die de ziekte in lichte graad had, verkocht nl. korsten aan kinderen, die ze in hun hand vasthielden.

Onze landgenoot Boerhave was de eerste die vaststelde, dat pokken besmettelijk zijn. Pokken gaan van den enen mens op den andere over tijdens aanspreken of door aanraking; ook levenloze voorwerpen, die de zieke gebruikt heeft, kunnen de ziekte overbrengen. Buiten het menselijk lichaam kan de smetstof lang blijven leven.

(Wordt vervolgd).

CURAÇAO

GEEN STATENVERGADERING.

Wel bijeenkomst van Statenleden.

Voor de vergadering van gisteravond waren slechts de volgende leden opgekomen: Voorzitter Desertine, ondervoorzitter Plantz, dokter Maal, Mr. Henriquez en de heren Römer, Kwartsz en E. Jonckheer.

Namens het Bestuur de Bestuursgemachtigde de Overste C. L. C. van Dun.

Er kon geen quorum gevormd word. Om 20.30 uur opende de Voorzitter de bijeenkomst en daar er geen quorum is, belegt hij toch een bijeenkomst op machtiging van artikel 26, waarin dan slechts de ingekomen stukken ter kennisgeving van de leden gesteld worden.

De griffier gaf de namen op van de afwezige Statenleden, waarna de voorzitter er de reden tot afwezigheid bij ging vertellen. Niet van alle leden was de reden tot wegblijven bekend, zijn er misschien die 18 en een half uur genoeg vinden en er voorlopig maar feestelijk voor bedanken om daaraan mede te doen?

De heer C. Jonckheer werd nog opgebeld, doch kon niet komen.

Bij de ingekomen stukken was er een brief aan het Statenlid Gerharts om deel uit te maken van een commissie ter bestudering van het studiebeurswezen. Deze brief was ook gezonden aan den heer J. J. Arends en den Eerwaarden Frater Canutus, den heer N. Chumaceiro, den heer Hoogeveen, den heer E. Jonckheer en den Gezaghebber van Aruba; Mr. Kwartsz, den heer J. van Toorn, den heer E. Römer en Dr. Maal. Verder een machtiging tot het bijwonen der vergadering voor Overste Van Dun, waarbij de voorzitter opmerkt, dat men voorstellen mag doen. Er werd door den heer Maal gebruik van gemaken, om den Overste te verzoeken den heer M. Petit, thans studerend in Nederland, vrijstelling van dienst te verlenen.

Er waren nog binnen gekomen de Memorie van Antwoord op het ontwerp-landsverordening regeling kiesrecht. Hierbij was tevens een nota van wijziging.

Tevens was er een nota van wijziging op de pensioenverordening met toelichting, waarbij een technische fout wordt hersteld.

Hierna werd de bijeenkomst, die geen vergadering was, gesloten.

De tribune was teleurgesteld, doch dat is niet zo erg!

Het blijkt, dat de Gouverneur de verkiezing voor de Staten en de verkiezing voor de eilandraden in een landsverordening wil tezamen vatten. De Gouverneur kan niet verklappen hoe de nieuwe Staatsregeling er met betrekking tot de verkiezingen uit zal zien, doch met „een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag worden verondersteld", dat het niet meer zal geven als in het onderwerp van de landsverordening bij de Staten nu aanhangig.

Hierbij komt ook de vraag naar voren of het geen juridische moeilijkheid zal scheppen, dat een landsverordening meer recht tot kiezen zal geven voor enig instituut als bv. een eilandraad, dan wel in de Staatsregeling voor de verkiezing van de Staten wordt toegekend. Of moet dit worden opgelost met het gezegde: „Wat voor het meerdere niet mag, kan voor het mindere wel worden toegestaan"?

K.L.M. LIJN.

De K.L.M. zal een nieuwe lijn vliegen op New York, speciaal voor vracht. Deze verbinding zal tweemaal per week gevlogen worden, meldt Aneta. Dit geeft misschien ook meer mogelijkheid voor vracht naar Curaçao, terwijl ook de brieven meer kans krijgen?

AANGEKOMEN.

Hedennacht arriveerde op Curaçao Overste Verstraelen. We heten hem hartelijk welkom. „Wie eenmaal Curaçao bezocht, komt er nog wel eens terug", zegt een modern spreekwoord.

SCHEEPSBERICHTEN.

6 Juni 1947.

A. F. Warren van Las Piedras; Santa Olivia naar New York; Rio Hacha vxan Dominica; Notos naar Ciudad Trujillo.

„APOLLO" VASTGELOPEN.

Van officiële bronnen vernemen wij, dat het Canadees stoomschip „Apollo", dat onder de Noorse vlag vaart en waarvan de Firma Martijn alhier de agent is, op de **„Aves-eilanden"** is vastgelopen.

Het schip kwam van Canada en was op reis naar La Guayra. Men bericht, dat men reeds druk bezig is met de reparaties, opdat de „Apollo" weer spoedig in de vaart zou kunnen komen. Het schip is 4000 ton groot.

„ALL AMERICA".

Het Amerikaanse kabelschip genaamd „All America" is momenteel doende reparaties aan te brengen aan de kabels van de All America Cables and Radio voor de haven van Willemstad.

ROXY.

Achter de stadsschouwburg Roxy heeft de afbraak plaats van verschillende woningen om plaats te maken voor een modern flatgebouw met kantoren en woningruimte.

K.S.C.

Schoolvoetbal: Sint Jozefschool (Pietermaai) — Sint Willibrordus College (Otrabanda) 4—1; hierdoor plaatste de Jozef School zich in de finale tegen de school van Juicio (Wishi).

Voetbal: Zaterdag Ecuador — Surinaamse elftal.

Zondag: Dos Caminos — Tropials (10 uur); Dosko — Stormvoiels (4 uur).

Korfbal: Yes — Vite (competi-

MARY POS.

De bekende journaliste Mary Pos, die onlangs een bezoek bracht aan Curaçao en verschillende lezingen hield over haar reizen, bezocht ook het eiland Bali en natuurlijk schreef ze er een boek over.

Het boek is getiteld „Werkelijkheid op Bali". Eerlijk laat zij ook zien, waarin Bali niet schoon is. Het boek kwam uit bij de firma W. van Hoeve, Den Haag (96 bldz., prijs 2.95).

OFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Benoeming: J. Beyering tot technisch-assistent bij de Landsbouwkundige Dienst, alhier; Mejuffrouw R. E. Vorgt en Mejuffrouw A. D. Cives tot tijdelijk telefonisten bij de Landsradio- en Telefoondienst op Aruba; R. van Honn tot commies op het Gezaghebberskantoor op Aruba; O. A. Mees tot tijdelijk telegrafist bij de Landsradio- en Telefoondienst, alhier; G. C. Sprockel adjunct-commies ter Griffie van het Hof van Justitie in Curaçao belast met de waarneming van de betrekking van Substituut-Griffier van het Hof van Justitie in Curaçao tot Substituut-Griffier van het Hof van Justitie; F. C. P. Moll tot loods, alhier; Z. J. C. Dudok tot tijdelijk Ingenieur bij het Departement van Openbare Werken, alhier; J. le Mair tot tijdelijk Havenmeester Luchtvaart, alhier; A. J. M. Poppe tot adjunct-commies ter Gouvernements-Secretarie.

Overplaatsing: F.A. van Drimmelen technisch-ambtenaar bij de Landswatervoorzieningsdienst, alhier, naar Aruba en te belasten met de technische dienst, de dagelijkse leiding en administratie van de Watervoorziening op Aruba.

Bevordering: J. R. van Geffen en J. Eleonora adjunct-commiezen ter Griffie van het Hof van Justitie tot commies; E. Brute en Th. Silonero seinmeester 1ste klasse, H. de Haseth en Mejuffrouw H. M. Ph. Mendez, tijdelijk schrijvers ten Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling; tot tijdelijk klerk B. Mejuffrouw F. de Vries schrijfster ten kantore van de Curaçaose Bank, alhier tot klerk; L. F. S. Leonardo, J. J. Groenendaal, J. L. Hart, V. B. Manuel, S. D. Schob, A. D. Evertsz, M. T. Klooster, P. R. Nicolaas en E. E. la Nooy tot hoofdcommiezen. der Belastingen.

Toelating: G. Slooten, tandheelkundige tot de oefening van de tandheelkundige practijk in het Staatsdeel Curaçao; B. I. Marcel en J. N. Borbonus, geneeskundige tot de oefening van de geneeskundige practijk op het terrein van de Lago Oil & Transport Ltd.; P. Koome als belastingsadviseur in Curaçao; J. A. Hechman arts, is voor de duur van de afwezigheid van den Heer C. J. H. Engels, arts, toegelaten tot de oefening van de geneeskundige practijk in het Staatsdeel Curaçao; Mevrouw N. G. Evertsz, geboren Schmidt tot de oefening van de verloskundige practijk in het Staatsdeel Curaçao.

Vervanging: A. W. J. Scholten, hoofdcommies ter Administratie van Financiën is aangewezen om bij de afwezigheid, belet of ontstentenis van den Heer Administrateur van Financiën deze te vervangen; L. C. M. Kerstens, Hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie voor de duur van het aan den Heer F. J. J. Corver, Gouvernements-Secretaris verleende verlof belast met de waarneming van de betrekking van Gouvernements-Secretaris.

Eervol ontslag aan: W. A. de Vries, bedrijfsboer, alhier; H. Radstake onderwijzer 1ste klasse Categorie B. bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao; A. L. A. A. van Unen loods, alhier, op zijn verzoek.

Voor den Gouvernements-Secretaris,

L. C. M. Kerstens.

Missie Nieuws

De Zusters Dominicanessen in onze West.

Onderhoud met Moeder priorin na thuiskomst van haar reis.

door

P. HYACINTH HERMANS.

Onlangs is de algemene overste der Congregatie der Zusters Dominicanessen van Voorschoten van een visitatiereis naar West-Indië, op 6 Februari jl. aanvaard, in het vaderland teruggekeerd.

Doordat gedurende de oorlog alle contact van het moederhuis met de missie onmogelijk was, het corps religieuzen aldaar niet kon worden aangevuld en bovendien verleden jaar een nieuwe algemene Overste was gekozen, maakte deze visitatiereis van Moeder priorin Sebastiana dringend noodzakelijk. De wakkere religieuze heeft de reis heen en terug in tweemaal 31 uur per vliegmachine gemaakt, en heeft ruim twee maanden in het missiegebied onder haar medezusters vertoefd.

Toen wij haar bij haar thuiskomst gingen begroeten in Huize Bijdorp, het moederhuis te Voorschoten, onder de oorlog zo zwaar geteisterd, vonden wij op onze weg door de voortuin nog een half dozijn vervaarlijke bunkers, door de Duitsers gebouwd en die met man en macht nog moeten weggewerkt, terwijl achter het monumentale voorhuis en de kapel als pensionaat als een uitgebrande ruine ligt. Voor de energieke Moeder-priorin wel een schrille tegenstelling als zij terugdenkt aan de verrassende bloei der missie in West-Indië, waarvan zij pas getuige mocht zijn.

Het verblijf in West-Indië heeft — al werd natuurlijk ook Curaçao aangedaan — zich voornamelijk bepaald tot het Benedenwindse Aruba en de kleinere Bovenwindse eilanden St. Maarten, St. Eustatius en Saba, waar de Dominicanessen haar nederzettingen hebben.

De Dominicanessen gaan nu in West-Indië haar gouden jubileum tegemoet. Want in 1890 begonnen zij haar eerste scholen te Philipsburg op St. Maarten. Volgden in 1892 zes Dominicanessen, die de verzorging van het nieuwe jongensweeshuis op Curaçao op zich zouden nemen. Maar daar dit weeshuis onder pastoor Frie spoedig uitbloeide tot een beduidende ambachtsschool, werd dit huis in 1897 overgedragen aan de paters Salesianen. De Dominicanessen zouden zich specialiseren op onderwijs en ziekenverpleging.

De eerste, die hiervan profiteerden, was de onvergetelijke pater Jan Paul Delgeur, de pastoor van Saba, opvolger van den legendarischen pastoor Laurentius Mulder, die als met zijn rots in zee was samengegroeid en 45 jaar lang in de West leefde zonder naar zijn vaderland terug te keren.

De onderlinge verbinding tussen deze eilanden in de Caraïbische Zee was van oudsher zeer moeilijk wegens de felle branding langs de kusten. De overtocht was alleen mogelijk per schoener of bark, een hachelijke en vaak onberekenbare onderneming, vooral voor vrouwelijke passagiers. Thans is gelukkig het vliegtuig de meest geriefelijke verbinding en Moeder-priorin Sebastiana heeft er dankbaar van kunnen profiteren. Als wij aan Zuster Melitia, die na veertien jaar verblijf in de West met Moeder-priorin op verlof is gekomen, vragen of zij niet op zag tegen een vliegtocht van 31 uur naar Nederland, lacht zij: „Wij zijn er op geoefend en draaien er onze hand niet voor om."

Hadden de Dominicanessen eerst alleen de zorg voor onderwijs en ziekenverpleging op de kleinere Bovenwindse eilanden, in 1909 kwamen zij onder leiding van de beproefde priorin Regina, al jaren op St. Maarten werkzaam ook op het grote Benedenwindse eiland Aruba.

Een ontzaglijk werk hebben de Zusters hier tot stand gebracht Aruba heeft met Curaçao het voorrecht, dat het de laatste tientallen van jaren door de petroleum-raffinaderijen economisch tot grote bloei is gekomen. Oorspronkelijk een armoedig landje, alleen op landbouw en kustvisserij aangewezen, telt het nu een internationale bevolking van, behalve de eigen inheemse bewoners, Nederlanders, Noordamerikanen, Engelsen en Fransen.

Aruba is verdeeld in vier districten: Playa of Oranjestad, de bedrijvige hoofdstad, de Noord, Santa Cruz en Sabaneta met San Nicolas. Er zijn thans vijf parochies, met mooie nieuwe kerken, moderne hospitalen en prachtige scholen. De laatste drie bisschoppen van Curaçao, Mons. Van Baars, Mons. Vuylsteke en Mons. Verriet waren allen zelf hier als missionaris werkzaam, zodat men het zich kan verklaren, dat Aruba hun altijd warm aan het hart ligt.

Dank zij het hoge geboortecijfer genieten op Aruba niet minder dan 3700 kinderen de zegen van het katholiek onderwijs. Maar dat heeft begrijpelijk in de loop van jaren zweet en tranen gekost.

Dan vertelt ons Moeder-priorin Sebastiana enthousiast van de prachtige stichtingen, die zij op de Westindische eilanden bezocht.

Op het Maria-college te Oranjestad, een nieuwe stichting, volgen 500 meisjes mulo-onderwijs. Amper voltooid met dertien ruime localen blijkt het weer te klein. Er zal tegen September as. een filiaal van vijf localen aan worden toegevoegd. De Zusters hebben er een zware dagtaak. Zij werken er in dit tropisch klimaat van des ochtends acht tot twaalf en dan weer van één tot drie, waarna zij allerlei cursuslessen geven, zodat zij eerst tegen zes uur huiswaarts gaan.

De Rosaschool voor lager onderwijs te Oranjestad telt eveneens 500 leerlingen, en twee grote bewaarscholen, een voor betalenden en een voor niet-betalenden, bergen tezamen ongeveer 300 kinderen. En dan zijn er nog scholen voor voorbereidend onderwijs, waar de dartele Arubaanse jeugd al vroeg schooldiscipline wordt bijgebracht.

Behalve al deze onderwijsinrichtingen bedienen de Zusters Dominicanessen het keurige model-hospitaal op St. Maarten en in Oranjestad het grote geheel gemoderniseerde ziekenhuis San Pedro di Verona. Aan al deze verscheiden arbeid in West-Indië wijden zich zestig Zusters, Dominicanessen van Voorschoten.

Moeder-priorin Sebastiana is dankbaar en hoogst voldaan uit de West teruggekeerd. Maar toch niet zonder zorgen. Het grote missiewerk in West-Indië vraagt dringend aanvulling en vernieuwing van personeel, terwijl in het moederland zelf, waar de arbeid der Dominicanessen zich uitstrekt over veelzijdig onderwijsgebied, ziekenverpleging, t.b.c.-sanatorium (Berg en Bosch), opvoeding van wees- en voogdijkinderen en verzorging van ouden van dagen, krachten te kort komen.

De moeilijke oorlogsjaren hebben uiteraard de geestelijke roepingen niet bevorderd. Mogen katholieke jonge vrouwen begrijpen, dat hier haar een grootse sociale en apostolische taak wacht.

Ook van onze West mogen wij getuigen: „Hier werd iets groots verricht."

OOSTENRIJK.

Een voornaam persoon uit de Oostenrijkse regeringskringen vertelde, dat de leider van de Oostenrijkse communisten, Ernst Fischer, den leden, die deel uitmaken van het bestuur, heeft medegedeeld; dat Oostenrijk Rusland niet van plan is een vrede te tekenen met Oostenrijk, zolang deze regering aan het bewind blijft (Wenen, (AP) 7.6).

PRIJZEN.

Visjinsky kreeg een prijs voor zijn werk over de Sovjet-wetten. Het was de Stalin-prijs van 200.000 roebel.

Siminov kreeg 100.000 roebel voor een drama over de Noordamerikaanse pers.

Prokofiev kreeg 100.000 roebel voor een sonate voor viool en piano (Moskou, (AP) 7.6).

NU OOK BULGARIJE?

De leider van de opositie in Bulgarije Nikolai Dimitrov Petkov die in staat van beschuldiging werd gesteld tegenover de communistische regering van Bulgarije werd gevangen genomen. Op weg naar de gevangenis werd hij toegejuicht door de menigte, hij zelf verklaarde nog dat hij het ziet als een toepassen van dezelfde politiek als in Hongarije. (Sofia, (AP) 7.6).

MADAGASCAR.

Twee vertegenwoordigers van het eiland Madagascar zijn onder arrest geplaats in verband met het onlangs uitgebroken oproer.

Een comité van de kamer besloot om zeven tegen twee stemmen hun immuniteit vervallen te verklaren. Zij maken deel uit van de partij die onlangs door de regering buiten de wet verklaard is. (Parijs, (AP) 6.6).

NOG STEEDS VECHTEN ZE IN PARAGUAY.

Nabij de grens werd door de regeringstroepen een detachement van de rebellen in de pan gehakt. Er werden gevangenen gemaakt en de overgebleven rebellen namen de wijk naar Brazilië(Asuncion, (AP) 6.6).

EEN BLIK IN DE TOEKOMST

In de stad Anapolis te Maryland hield de Secretaris van de Marine Forrestal een rede, waarin hij verklaarde, dat de Verenigde Staten moeten trachten, dat er geen oorlog komt. De oorlog moet geen oplossing zijn voor de politieke en economische problemen. Hij hield en rede voor de klas van de Marine-academie, welke gegradueerd werd.

De Verenigde Staten hebben zes jaar lang bittere en verwoestende gevechten moeten leveren. Overal op de wereld is er onrust en honger, en dat kan overslaan in politieke chaos. Een begin van de wereldvrede is gemaakt door het opstellen van de brief voor de Verenigde Naties en door de samenkomsten van de Ministers van Buitenlandse Zaken. En ofschoon deze bijeenkomsten nogal scherp waren, zijn dergelijke bijeenkomsten toch maar betere middelen, om de vrede te bewaren dan wapenen (Aanapolis, (AP) 6.6).

BEKENDMAKING DEVIEZENCOMMISSIE.

De DEVIEZENCOMMISSIE maakt het volgende bekend.

A. Opgave bestellingen in Europa en Canada

Vóór 15 Juni 1947 dient opgave gedaan te worden van alle in Europeesche landen en Canada bestelde en nog niet per 7 Juni 1947 ingeklaarde goederen. Voorzoover het bestellingen uit andere Europeesche landen dan Nederland en Engeland betreft, dient daarbij het van de Deviezencontrole te Curaçao dan wel van het Bureau voor Crisiszaken te Aruba verkregen importnummer vermeld te worden. De opgaven dienen te geschieden op gewone bestelformulieren.

Met ingang van 7 Juni '47 dienen alle bestellingen van goederen in het buitenland, daaronder begrepen bestellingen in Engeland en Nederland, vooraf door de Deviezencommissie te worden goedgekeurd.

B. Richtlijnen voor het bestellen in Europeesche accoordlanden.

Met ingang van 7 Juni 1947 dienen de volgende richtlijnen in acht te worden genomen ten aanzien van aankoopen van Curaçao in z.g. Europeesche accoordlanden en de betaling daarvan. Onder deze „accoordlanden" dienen te worden verstaan: Noorwegen, Denemarken, Zweden, Finland, België, Frankrijk, Portugal, Italië en Zwitserland. Alle bestellingen dienen bij de hierbovengenoemde kantoren te worden aangeboden. Op deze kantoren zal worden gecontroleerd in hoeverre het saldo van de voor de desbetreffende artikelen vastgestelde contingenten de bestelling veroorloven.

Na goedkeuring dient de desbetreffende handelaar een copie der afgestempelde bestelling te verzenden aan den Centralen Dienst voor In- en Uitvoer, Piet Heinplein No: 3 's Gravenhage, Nederland. Laatstgenoemd kantoor zal na controle der contingenten aan de Nederlandsche Bank toestemming verleenen tot goedkeuring der betaling. Eerst nadat deze goedkeuring is verkregen, kan de bestelling definitief worden geplaatst.

C. Wijziging z.g. kaviaarlijst.

Gerekend te zijn ingegaan den 1sten Juni 1947 zijn van de z.g. kaviaarlijst verschillende goederen afgevoerd en aan het deviezenquotum gebonden. Exemplaren van de nieuwe lijst van goederen, voor de bestelling en de import waarvan thans, ongeacht de valuta waarin de betaling zal plaats vinden, in het algemeen geen vergunning zal worden verleend, alsmede exemplaren van de lijst van afgevoerde goederen zijn verkrijgbaar bij de onder A en B genoemde kantoren.

D. Bijschrijving op het deviezenquotum.

Gerekend te zijn ingegaan den 1sten Juni 1947 zal het deviezenquotum van de H.H. handelaren gecrediteerd worden met 80% van de uit verkoop of doorvoer van z.g. gelicentieerde goederen verkregen dollar- of daarmede gelijkgestelde valuta's.

Willemstad, 5 Juni 1947.

De Deviezencommissie.

H.J.M. Hoogeveen.

Voorzitter.

H.L. Braam.

Wnd. Secretaris.

ALGEMEENE BESCHIKKING No. 7.

De Deviezencommissie, bedoede in artikel 12 van de „Deviezenlandsverordening 1940" (P.B. 1941 No: 136),

Gelet op de Algemeene Beschikking No: 1, dd. 29 November 1941.

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de navolgende.

ALGEMEENE BESCHIKKING No. 7.

Eerstelijk: In het bepaalde onder, „ten twaalfde" letter a van de Algemeene Beschikking No: 1 dd. 29 November 1941 wordt tusschen „naar" en „Nederlandsch-Indië" ingevoegd „Nederland".

Ten Tweede: Deze beschikking treedt in werking met ingang van heden.

Willemstad, 4 Juni 1947.

De Deviezencommissie.

H.J.M. Hoogeveen.

Voorzitter.

H.L. Braam.

Wnd. Secretaris.

BEKENDMAKING.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao, maakt bekend, dat met ingang van 16 Juni 1947, door de Politiecontrole zal worden uitgeoefend op de naleving van de voorwaarden verbonden aan de verleende vergunningen tot het onderhouden van autobusdiensten op Curaçao als bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening inzake Autobusdiensten 1946 (P.B. 1946 No. 56).

De aandacht van belanghebbenden wordt in het bijzonder gevestigd op het bepaalde in artikel 11 van genoemde Landsverordenin, ingevolge welk artikel de verleende vergunning kan worden ingetrokken, indien niet aan voorwaarden wordt voldaan.

Willemstad, 4 Juni 1947

De Procureur-Generaal

Hoofd der Politie,

SUTHOFF.

Den Heer en Mevr.

Jules A. C. Nieuw-Dirksz

p. p. c.

Aan boord Stuyvesant.

7|6|47

Indrukken uit de West.

door

MR. G. C. J. D. KROPMAN,

Voorzitter van de Parlementaire Commissie voor Suriname en de Nederlandse Antillen.

III.

Behalve Creolen, Hindostani, Javanen, Chinezen, Bosnegers en Indianen, zijn er in Suriname ook blanken, voornamelijk Nederlanders. Doch niet veel: omstreeks duizend, die grotendeels in Paramaribo wonen. Duizend is niet veel op de bijna tweehonderdduizend inwoners. Maar deze duizend bekleden dan ook de belangrijkste functies. De Nederlanders treft men aan in hogere bestuursfuncties, bij de rechterlijke macht, in de grote particuliere ondernemingen, in de groothandel, bij de scheepvaart ondernemingen en bij Missie en Zending.

Dit geeft aan de Nederlandse groep een bepaald cachet, de leden van deze groep gaan veel met elkaar om — al zijn er natuurlijk ook in een groep van duizend personen verschillende standen en standjes! Maar in het algemeen is deze groep door haar optreden naar buiten, door haar taal, door gemeenschappelijke herinneringen aan het Moederland en door tal van imponderabilia een eenheid.

Men begrijpt, dat, indien leden van deze groep een hautaine houding jegens de Surinamers aannemen, de gehele groep de gevolgen daarvan ondervindt. Het is helaas niet te ontkennen, dat in het verleden nogal eens dom en onbeschaafd jegens de Surinamers is opgetreden en de gevolgen daarvan ondervindt men af en toe nóg. Maar, gelukkig, is dit in de laatste tijd aanmerkelijk verbeterd.

Ik geloof niet dat in deze tijd de Surinamers te klagen hebben over verwaande Hollanders. Maar toch: zowel aan de Regering als aan de grote ondernemingen zou ik de raad willen geven: zendt geen Nederlanders uit naar Suriname, die menen aan hun blanke huidskleur het recht te ontlenen om onbeschoft te zijn jegens de Surinamers. Op zichzelf is dit natuurlijk al ondulbaar, doch bovendien: de Surinamers zijn op dit punt zéér gevoelig.

Onderwijs-problemen.

Dit probleem: blank en bruin heeft intussen nog andere kanten. Voor een goede verstandhouding zou wenselijk zijn, dat de blanken geruime tijd in Suriname zouden kunnen blijven. Maar voor jonge gezinnen is er dit bezwaar: het onderwijs gaat niet verder dan Mulo. Een HBS of Gymnasium bestaat er niet — wie voor zijn kinderen een academische opleiding wenst moet ze òf op jeugdige leeftijd in Nederland laten òf zorgen, dat hij weer tijdig met zijn gezin naar Nederland terugkeert.

Dit is voor de taak van Nederland in Suriname een zeer ernstig nadeel. En dit nadeel kan m.i. alleen worden weggenomen, indien in Paramaribo een lyceum wordt opgericht. Het staat vast, dat tal van Nederlanders dan langer in Suriname zouden blijven, want het land is prachtig en het klimaat is gezond. Bovendien is een lyceum of een dergelijke onderwijsinrichting hard nodig voor de Surinamers zelf, waaronder ik naast de Creolen natuurlijk ook de Hindostani, de Javanen en Chinezen reken.

Immers, de Surinamers, die hier en daar al enkele belangrijke posten bezetten, moeten op de duur uit hun eigen midden de intellectuele krachten opleveren, waaraan het land behoefte heeft.

Geef hen een kans.

Het is waar, reeds thans treft men Surinamers aan in allerlei belangrijke functies, maar toch nog te weinig. Daarom zal naast de oprichting van een lyceum noodzakelijk zijn dat het aan de Surinaamse jongelui, die blijk van bekwaamheid hebben gegeven, wordt mogelijk gemaakt in Nederland te studeren aan Universiteit of Technische Hogeschool, Handelshogeschool of in Wageningen. Dat betekent, dat een stelsel van studie-beurzen zou moeten tot stand komen. Dit laatste is urgent. Men kan in Suriname niet wachten totdat een lyceum is opgericht en de eerste einde-examens kunnen worden afgenomen. Brengt men hiertegen in, dat men toch bezwaarlijk jongelui met een Mulo-eindexamen tot een hogere studie kan toelaten, dan erken ik dat, maar déze moeilijkheid is niet onoplosbaar en onze onderwijs-specialisten zullen een bevredigende oplossing weten te vinden, b.v. door speciale voorbereidende cursussen te doen oprichten.

Ik herhaal: de zaak is urgent, zowel om de toch niet te ontkennen scheiding blank-bruin te overbruggen als om de natuurlijke ontwikkeling van de Surinaamse bevolking te bevorderen. Zodat ook het beurzenstelsel, hoewel zeer gewenst, toch te veel tijd eist om binnen korte tijd de nodige verbeteringen te effectueren .Men zal het ene moeten doen en het andere niet nalaten. Naar mijn mening is het nodig een aantal afgestudeerde jongelui met enige ervaring, te animeren naar Suriname te gaan; medische specialisten, bestuurs-mensen, ingenieurs, economen, landbouwkundigen en, niet te vergeten, onderwijs-mensen, onderwijzers en leraren. Want er is aan alles behoefte in Suriname.

Stiefkind.

Het is triest om dit te erkennen maar het is niet anders. Ik heb de indruk dat Suriname verwaarloosd is. In die mening sta ik niet alleen. Het Rapport der Parlementaire Commissie spreekt te deze opzichte een duidelijke taal en in het pas verschenen boekje van de tegenwoordige President van het Hof van Justitie te Paramaribo, Mr. Dr. J. A. E. Buiskool, Suriname Nu en Straks (W. L. Salm & Co., Amsterdam), wordt reeds in het voorwoord opgemerkt: „Ook na de ontvoogding van dit rijke, maar verwaarloosde deel van het Koninkrijk zal de hulp van Nederland en wellicht van de andere delen, niet gemist kunnen worden..." Laat ons niet uitmaken aan wie deze verwaarlozing te wijten is.

Wij hadden voor de oorlog bijna uitsluitend aandacht voor het welvarende Oost-Indië — wie had belangstelling voor de West, met name voor Suriname, dat immers een zorgenkind was en door Nederland ieder jaar financieel gesteund moest worden en dat jarenlang geteisterd werd nu eens door deze dan weer door die plantenziekte? De crulottenziekte vernielde vele jaren lang de cacao-cultuur, de bananencultuur liep hard achteruit, de plantages werden verlaten, waardoor de koffie-opbrengst tot een minimum gereduceerd werd, de suiker bleef onverkocht tengevolge van overproductie, de katoencultuur is totaal verdwenen...

Verreweg het grootste deel van Suriname is bedekt met bossen, maar de toch al zeer bescheiden ingerichte Bosdienst is reeds lang geleden opgeheven... wegens bezuiniging. Zoals het onderwijs over de gehele linie slecht geworden is... door de bezuiniging. En zo zouden we kunnen doorgaan.

Geen sombere perspectieven.

De naaste toekomst ziet er voor Suriname niet zo somber uit! Voor het hout bestaat grote belangstelling: toen de Commissie in Paramaribo was, ontmoette zij al enige delegaties van Nederlandse hout coöperaties, terwijl de naam Bruynzeel en Zaandam een bekende naam in Suriname bleek te zijn.

De directeur van de Cultuurtuin te Paramaribo, Professor Stahel, verzekerde ons, dat hij een cacao-variëteit heeft gevonden welke immuun is tegen de tot dusver bekende ziekten en hij voorspelde de Commissie dat cacao binnen enkele jaren een der toekomstige welvaartsbronnen van Suriname zou zijn.

Op Nickerie is de grond fantastisch vruchtbaar. — Groningse boeren, die er geweest zijn, verzekerden, dat de grond er nog veel vruchtbaarder is dan de grond in Groningen. De rijstcultuur, welke, door de Groningse firma Van Dijk mechanisch wordt beoefend, wekt bij deskundigen grote verwachtingen. En dan de bauxiet-ontginning, welke voor uitbreiding vatbaar is en over welker geschiedenis ik maar liever zwijg, tenminste in deze kolommen.

Naar de mening van de Parlementaire Commissie gaat Suriname zeker een goede toekomst tegemoet, maar om op gang te komen zal Suriname de financiële en ook de intellectuele hulp van Nederland nodig hebben. Wie kennis gemaakt heeft met dit land en volk van Suriname zal met overtuiging deze hulp inroepen.

Joodse immigratie.

Nadat deze regering geschreven waren, werd in de dagbladen een bericht gepubliceerd over de immigratie van 30.000 Oost-Europese Joden naar Suriname. De Parlementaire Commissie heeft, toen zij in New York was, geconfereerd met de Freeland League, welke deze immigratie organiseert en financeert. De Staten van Suriname hadden in die dagen juist te kennen gegeven, dat zij wel belangstelling hadden voor deze plannen doch ik meen, dat daarbij, van een heel wat kleiner aantal dan van 30.000 Joden sprake was. De Freeland League staat echter op het standpunt, dat de grote uitgaven en de organisatie alleen verantwoord zijn als de immigratie grootscheeps wordt aangepakt. De Joodse kolonisten zullen zich bezig houden met landbouw, veeteelt, weverij, kleermakerij, etc. zij zullen zich niet vestigen in Paramaribo maar eigen nederzettingen vormen. De Freeland League zal toezien dat alleen zij worden uitgezonderd, die physiek en psychisch geschikt zijn. zij zal zorgen voor grondstoffen en werktuigen. Zij zal fabrieken bouwen en allerlei research-werk leveren. Er zullen ziekenhuizen en ambachtsscholen worden opgericht etc.

De indirecte gevolgen van deze grote immigratie kunnen ongetwijfeld voor Suriname belangrijk zijn.

Intussen: 30.000 Oost-Europese Joden is ongeveer een zesde De West 33. van het tegenwoordige aantal inwoners. Op zich zelf is dit natuurlijk geen bezwaar, alleen: de inheemse groep der Creolen, welke thans reeds een, zij het sterke minderheid vormt, zal dan nog sterker in de minderheid komen. Reden te meer om, ook in Nederlands belang, deze groep een sterke steun in de rug geven, opdat het karakter van het gebiedsdeel Suriname niet verloren ga.

In het artikel van Mr. Kropman in ons nummer van 25 April zijn twee fouten geslopen.

Het aantal Javanen in Suriname gevestigd bedraagt niet 3200 zoals abusievelijk werd afgedrukt doch 32.000.

Bovendien is de parlementaire Commissie niet veertig doch veertien dagen in Suriname geweest. (De Linie.)

RECTIFICATIE.

In het atikel van Mr. Kropman in ons nummer van 5 Juni jl. zijn twee fouten geslopen.

Het aantal Javanen in Suriname gevestigd bedraagt niet 3200, zoals abusievelijk werd afgedrukt, doch 32.000.

Bovendien is de Parlementaire Commissie niet veertig, doch veertien dagen in Suriname geweest.

Nogmaals Deviezen

DE DOLLARVOORZIENING VAN CURAÇAO [1].

INLEIDING.

In het nummer van 8 Februari jl. van het weekblad „Curaçao" publiceert de heer N. M. Chumaceiro een zeer lezenswaard artikel „onze financiële en economische politiek".

De bedoeling van dit artikel is, naar den schrijver wordt medegedeeld, in de eerste plaats de aandacht te vestigen op de belangrijke opmerkingen, die in het door de hoogleraren Goudriaan en Dresden uitgebrachte rapport „Welvaartsplan Nederlandse Antillen 1946" over de financiële en economische politiek van Curaçao zijn gemaakt.

Bij dit punt zullen wij niet blijven stilstaan; dit kan beter geschieden, wanneer het rapport t.z.t. ook in Nederland zal zijn gepubliceerd, hetgeen, voorzover ons bekend is, tot dusver nog niet het geval is.

Het tweede doel van het artikel is, het vraagstuk van de dollarvoorziening van Curaçao en de opheffing van de dollarrantsoenering aldaar in het brandpunt der belangstelling te plaatsen.

Aan dit tweede punt willen wij thans enkele beschouwingen wijden.

De economische achtergrond van het probleem.

De handelsbalans van het gebiedsdeel Curaçao (zie tabel 1) heeft twee karakteristieken. In de eerste plaats palt het grote invoersaldo op en voorts de grote plaats, die de olieproducten, zowel bij de invoer als bij de uitvoer innemen.

In deze beide verschijnselen komt de grote betekenis van het in Curaçao gevestigde olieraffinagebedrijf voor de Curaçaose volkshuishouding tot uiting. De inkomsten uit de raffinage-industrie verkregen stellen Curaçao in staat, aankopen in het buitenland te verrichten voor een belangrijk groter bedrag dan op grond van de uitvoer van eigen producten mogelijk zou zijn.

Handelsbalans van Curaçao.

Tabel 1. (in millioen guldens).

	1938	1944[1])
Invoer (excl. olie-producten	71,1	92,2
Uitvoer (idem)	4,6	6,3
Invoersaldo	66.5	85,9
Invoer olieproducten	320,0	292,9
Uitvoer olieproducten	335,9	291,2

1) Waar in dit artikel wordt gesproken van Curaçao wordt, tenzij uitdrukkelijk anders wordt vermeld, bedoeld het gebiedsdeel Curaçao.

1) Cijfers over 1945 zijn nog niet gepubliceerd.

Daar de olieraffinage-industrie hoewel in Curaçao gevestigd, in handen is van buitenlandse (d.w.z. niet-Curaçaose) maatschappijen, mogen de veredelde olieproducten niet als eigen producten van Curaçao worden beschouwd. De uitvoer van deze producten op zichzelf levert dan ook geen deviezeninkomsten voor Curaçao op. Dat de raffinagebedrijven niettemin de belangrijkste deviezenleveranciers van Curaçao zijn, is hieraan te danken, dat zij, uit hoofde van bedrijfsonkosten, aldaar tal van uitgaven hebben te doen, terwijl zij bovendien in Curaçao belastingplichtig zijn. Hiervoor moeten deze bedrijven beschikken over Curaçaose guldens, welke zij uitsluitend kunnen verkrijgen door er buitenlandse betaalmiddelen voor uit te leggen.

Nu was het vóór het uitbreken van de afgelopen oorlog, bij het vergeleken met onze tijd vrije internationale betalingsverkeer van die dagen, onbelangrijk, welke valuta door de olieraffinaderijen werden aangeboden, daar Curaçao deze steeds in de met het oog op de te verrichten aankopen gewenste valuta kon omzetten.

Door het uitbreken van de oorlog in Europa trad evenwel een algehele wijziging in deze situatie op.

De historische achtergrond van het probleem.

Tengevolge van de door de meeste landen met het oog op de oorlogstoestand uitgevaardigde beperkingen op het gebied van het internationale betalingsverkeer, kwam de mogelijkheid van onbeperkte valuta-omzetting voor Curaçao te vervallen en kreeg dit gebiedsdeel er belang bij, dat de vreemde valuta, waarover het via de olieraffinaderijen de beschikking kreeg, overeenstemde met de valuta, waarin het zijn uitgaven had te doen. Daar Curaçao zich, wat zijn goederenaankopen betrof, zag afgesneden van de Europese markt en voortaan op de Amerikaanse markt was aangewezen, waardoor zijn dollaruitgaven sterk toenamen, hield dit in, dat de olieraffinaderijen voortaan dollars dienden te verstrekken.

Voorzover het de op Aruba gevestigde Lago Oil & Transport Co. Ltd. betrof, leverde dit geen moeilijkheden op. Daar deze Maatschappij een onderdeel uitmaakte van het Amerikaanse Standard Oil concern, werden de door haar benodigde Curaçaose guldens steeds tegen aanbieding van dollars verkregen. De grote moeilijkheid was evenwel de op het eiland Curaçao gevestigde Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij N.V. (de C.P.I.M.) een dochtermaatschappij van de Nederlands-Britse Koninklijke Shell groep. Daar laatstgenoemd concern in de sterlingsfeer thuishoort, betaalde de C.P.I.M. na het uitbreken van de oorlog de door haar benodigde Curaçaose guldens uitsluitend met ponden.

Nu had Curaçao na het uitbreken van de oorlog geen belangstelling voor het pond sterling: het tegendeel was eerder het geval. Onder normale omstandigheden zou Curaçao dan ook geweigerd hebben, langer Curaçaose guldens tegen ponden af te geven en de C.P.I.M. zou gedwongen zijn geweest, wilde zij althans haar bedrijf in Curaçao voortzetten, dollars te verstrekken. Hier tussen door speelde evenwel de Brits-Nederlandse monetaire overeenkomst (met betrekking tot Curaçao en Suriname), welke op 25 Juli 1940 tot stand kwam [3]).

Op grond van artikel 3 van deze overeenkomst was de Curaçaose Bank verplicht aan de Bank of England onbeperkt Curaçaose guldens tegen ponden sterling te verstrekken. Dientengevolge was het te Londen gevestigde Koninklijke Shell concern als Brits ingezetene in staat haar dochtermaatschappijen in Curaçao in onbeperkte mate van Curaçaose guldens te voorzien, zonder dat hiervoor dollars aan Curaçao behoefden te worden afgestaan.

Voor Curaçao betekende dit een achterblijven van zijn dollarinkomsten t.o.v. zijn dollaruitgaven, waartegenover een steeds toenemend sterlingsaldo bij de Bank of England stond, waarvoor geen emplooi was. Intern was het gevolg een uitbreiding der geldcirculatie, zonder dat dit door een toeneming der goederenhoeveelheid werd gecompenseerd.

3) Deze overeenkomst is na de bevrijding van Nederland overgegaan in de op 7 September 1945 tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk gesloten monetaire overeenkomst.

Gezien deze aan de monetaire overeenkomst met Engeland verbonden consequenties, welke door Curaçao werden voorzien, was het geen wonder, dat Curaçao zich aanvankelijk sterk tegen de afsluiting ervan heeft verzet. Het werd evenwel, na het wegvallen van de Nederlandse gulden als internationale valuta, voor de voortzetting van de oorlog aan de kant van Groot-Brittannië dringend gewenst geacht, door het sluiten van monetaire overeenkomsten met het Verenigd Koninkrijk, de valuta der Overzeese Gebiedsdelen een vaste basis t.o.v. het pond sterling te geven. In dit licht bezien heeft Curaçao zich tenslotte met de afsluiting accoord verklaard, nadat aan de door Curaçao gevoelde bezwaren in zoverre was tegemoet gekomen, dat in een bij de overeenkomst behorende briefwisseling de Britse Regering erkende, dat het als essentieel voor de instandhouding van het economisch leven van Curaçao moest worden beschouwd, dat dit gebied werd voorzien van voldoende dollars om zijn noodzakelijke importen te kunnen betalen, in verband waarmede de Britse Treasury op zich nam maandelijks een bedrag aan dollars in ruil voor ponden te verschaffen.

Hiertegenover nam Curaçao op zich door het zich opleggen van de nodige beperkingen en het instellen van een deviezen-regiem het verbruik van dollars zoveel mogelijk te beperken.

Werden aanvankelijk in het kader van deze regeling voldoende dollars door de Treasury verstrekt, al vrij spoedig werden, door eigen dollarmoeilijkheden gedwongen, deze bijdragen aanmerkelijk verlaagd. Hierdoor was Curaçao niet langer in staat zijn dollaruitgaven te dekken en werd het gedwongen op zijn dollarbezit in te teren. Hiertegenover nam het pondensaldo bij de Bank of England geleidelijk aan toe.

In de loop van 1942 heeft Nederland, met het oog op de grote opofferingen, die het Britse Rijk zich in het kader der algemene oorlogvoering getroostte, zich verplicht gevoeld de omzetting van ponden sterling in dollars ten behoeve van Curaçao over te nemen.

Nadat zich bij deze omzetting in de loop der jaren de nodige moeilijkheden hadden voorgedaan, werd tenslotte omstreeks het midden van 1945 deze aangelegenheid opnieuw geregeld, waarbij Nederland op zich nam maandelijks een bedrag van $ 1.300.000 in ruil voor ponden sterling te verstrekken, welke regeling evenwel per 1 Juni jl. afliep.

Het huidige stadium van het probleem.

Aan de hand van de balansen van de Curaçaose Bank gaat de heer Chumaceiro in zijn in de inleiding genoemd artikel het verloop van het officiële deviezenbezit van Curaçao gedurende de laatste drie jaren na (tabel 2).

Deviezenbezit van Curaçao.

Tabel 2

(in millioenen Curaçaose guldens)

	Ult. '44	Ult. '45	Ult. 46
Ponden en Ned. guldens [4])	16,4	23,9	24
Dollars	43	9	9
Goud	10,9	37,9	37,8

Uit deze cijfers blijkt, dat in het afgelopen jaar, zowel het dollar (respectievelijk goud) bezit als het pondensaldo vrij stabiel is gebleven, op grond waarvan zou kunnen worden geconcludeerd, dat Curaçao met behulp van de dollarbijdrage van Nederland in staat is geweest, aan zijn moeilijkheden op het gebied van de dollarvoorziening het hoofd te bieden.

Hierbij moet evenwel in aanmerking worden genomen, dat Curaçao in 1946 extra dollarinkomsten heeft gehad (o.a. uit hoofde van vordering van $ 2.200.000 van particulieren en enkele extra omzettingen), waarvan niet mag worden verwacht, dat zij zich in 1947 zullen herhalen.

De heer Chumaceiro berekent dan ook, dat in 1946 tegenover een gemiddelde maandelijkse dollaruitgave van $ 3.730.000 gemiddeld £ 2.180.000 per maand aan normale inkomsten (o.a. de omzettingen van de Lago Oil Cy) stonden, zodat er, wanneer ook de dollarbijdrage door Nederland van $ 1.300.000 tot de dollarinkomsten worden gerekend, per saldo een dollartekort was van $ 250.000 per maand of $ 3.000.000 per jaar.

Waar nu de regeling, waarbij Nederland zich heeft verplicht maandelijks $ 1.300.000 te verstrekken, per 1 Juni jl. afliep en dus het probleem van de dollarvoorziening van Curaçao binnenkort opnieuw onder ogen moet worden gezien, bepleit de heer Chumaceiro een verhoging van de dollarbijdrage tot $ 1.550.000 à $ 1.600.000 per maand, zo mogelijk met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1947, maar in elk geval van 1 Juni 1947 af.

4) Voornamelijk ponden.

Dat Curaçao, gezien de oorzaken van de moeilijkheden, recht heeft op een bevredigende regeling van zijn dollarvoorziening, valt moeilijk te ontkennen. „Niemand behoeft hier in de toekenning van een gunst te zien, doch uitsluitend van iets dat Curaçao toekomt", zo wordt dan ook door den heer Chumaceiro betoogd.

De vraag, welke zich evenwel voordoet in deze: hoever dient Nederland met zijn hulpverlening te gaan.

Bij de in 1940 met de Britse Regering getroffen regeling werd, zoals reeds werd vermeld, aan Curaçao de verplichting opgelegd zijn dollaruitgaven zoveel mogelijk te beperken; wat in het kader van de tijdsomstandigheden zeker niet als onredelijk aan te merken eis. ...

Kan deze eis echter ook nu nog worden gesteld?

Curaçao is een welvarend gebied, dat bij een geheel autonoom deviezenbeleid zichzelf op het terrein van het buitenlands betalingsverkeer geen zeer strenge beperkingen zou behoeven op te leggen, terwijl, nu de oorlog achter de rug is, in Curaçao de noodzaak hiervan ook niet wordt gevoeld. Met het oog op de zeer winstgevende doorvoerhandel met het Zuidamerikaanse continent heeft Curaçao er zelfs belang bij, dat het betalingsverkeer met name de Verenigde Staten van Noord-Amerika, zo vrij mogelijk wordt gelaten.

Het is dan ook, van Curaçaos standpunt uit gezien, heel begrijpelijk, dat door den heer Chumaceiro een verhoging van de dollaromzetting wordt bepleit tot een zodanig bedrag, dat de deviezenbeperkingen, wat betreft het normale betalingsverkeer met het buitenland, zouden kunnen worden opgeheven.

Hiertegenover staan evenwel de eigen deviezen-, en met name de dollarmoeilijkheden van Nederland, die een ruimere verstrekking van dollars aan Curaçao in de weg staan. Het vinden van een voor beide partijen bevredigende oplossing van deze belangentegenstelling zal, wanneer dit probleem in verband met het op 1 Juni jl. aflopen van de bestaande regeling binnenkort ter sprake komt, niet gemakkelijk zijn. Evenwel moet dit bij een voldoende begrip voor de wederzijdse moeilijkheden zeer zeker mogelijk worden geacht.

Men mag hierbij niet uit het oog verliezen, dat de omzetting voor Nederland weliswaar een verlies van schaarse dollars betekent, maar dat hiertegenover staat een winst aan eveneens schaarse ponden sterling.

Of Nederland evenwel zo ver zal gaan als volgens mededeling van den heer Chumaceiro door de hoogleraren Goudriaan en Dresden wordt aanbevolen:

a) omwisseling van het bestaande sterlingsaldo van de Curaçaose Bank;

b) inwisseling van alle sterlingbedragen, welke Curaçao uit normale handelstransacties, belastingen enz., ontvangt, voorzover deze niet nodig zijn voor de betaling van invoer uit de sterlinglanden;

is de vraag, hoewel het een definitieve oplossing van de moeilijkheid zou betekenen.

P. G. Ridder.
(Econ. Stat. Ber.).